

Sygn. akt I ACz 1723/14

POSTANOWIENIE

Dnia 9 października 2014 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Kremer (spr.)
Sędziowie: SSA Hanna Nowicka de Poraj

SSO Paweł Czepiel (del.)

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2014 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa D. P.

przeciwko K. P.

o rozwód

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego
w Krakowie z dnia 11 lipca 2014 roku, sygn. akt XI C 4300/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I ACz 1723/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 11 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił wniosek pozwanej K. P. o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi tego Sądu z dnia 10 października 2013 r. w jego punkcie III, w którym orzeczono o kontaktach powoda D. P. z dziećmi stron.

W uzasadnieniu wskazano, że w punkcie III wzmiankowanego wyroku rozwodowego Sąd ustalił jedynie sposób utrzymywania przez powoda kontaktów z dziećmi. Nadto w tytule egzekucyjnym brak jest nałożonych na strony obowiązków, które nadawałyby się do przymusowego wykonania przez pozwaną w drodze egzekucji.

Zażalenie na to postanowienie wniosła pozwana, zarzucając mu naruszenie następujących przepisów postępowania:

1. art. 598¹⁵ § 2 k.p.c. poprzez błędną interpretację na skutek przyjęcia, że w tytule egzekucyjnym brak jest obowiązków, które mogłyby być skutecznie egzekwowane w drodze egzekucji przez pozwaną;

2. art. 782 § 1 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że pozwana nie ma czynnej legitymacji uprawniającej ją do złożenia wniosku o nadaniu klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu regulującemu kontakty powoda z dziećmi stron.

W konkluzji wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi Sądu Okręgowego z dnia 10 października 2013 r. w przedmiocie wykonywania kontaktów powoda z dziećmi stron, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Nadto wniosła o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu podała, że z treści art. 598¹⁵ § 2 k.p.c. jednoznacznie wynika, że obowiązek powoda polegający na odebraniu i przyprowadzeniu

dzieci po zrealizowanym kontakcie jest obowiązkiem nadającym się do przymusowego wykonania w drodze egzekucji, w przypadku jego niewykonania lub nienależytego wykonania. W razie naruszenia przez powoda obowiązku odbierania i przyprowadzania dzieci stron do ich miejsca zamieszkania, pozwana, jako osoba pod której pieczę znajdują się dzieci, jest uprawniona do żądania nadania klauzuli wykonalności w celu przymuszenia powoda do prawidłowego realizowania -postanowienia dotyczącego realizacji kontaktów. Zdaniem pozwanej ma ona legitymację czynną do żądania nadania klauzuli wykonalności w przedmiocie kontaktów powoda z dziećmi stron, gdyż stosunki rodzicielskie mające związek z faktycznym wykonywaniem władzy rodzicielskiej mają charakter dwustronnie zobowiązujący.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Regulacja dotycząca wykonywania kontaktów z dzieckiem, zawarta jest w przepisach art. 598¹⁵ - 598²¹ k.p.c., które zostały dodane do kodeksu postępowania cywilnego wraz z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 26 maja 2011 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 144, poz. 854) i umiejscowione w części pierwszej w księdze drugiej w tytule II w rozdziale 2 Kodeksu, oddziale 6 nazwanym „Sprawy dotyczące kontaktów z dzieckiem”. W najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono stanowisko, że na skutek umiejscowienia tych przepisów w ramach postępowania nieprocesowego, po oddziale 5 normującym postępowanie w sprawach o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką, postępowanie dotyczące wykonywania kontaktów z dzieckiem utraciło charakter egzekucyjny i stało się jednym z postępowań opiekuńczych; jest ono sui generis postępowaniem rozpoznawczym, ograniczonym do fazy wykonawczej (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 r. III CZP 25/13). W literaturze przedmiotu podkreślono, że ustawodawca wprowadzając powyższą regulację w istocie odwrócił kolejność recypowania do polskiego systemu postępowania

cywilnego środka prawnego wzorowanego na francuskim modelu *astreinte*,

wprowadzając go najpierw do postępowania nieprocesowego, nie zaś do postępowania egzekucyjnego, tym samym czyniąc z typowego egzekucyjnego środka przymusu środek wykonawczy w postępowaniu opiekuńczym (zob. Michał Krakowiak, Nakazanie zapłaty sumy pieniężnej w nowym postępowaniu o wykonywanie kontaktów z dzieckiem, *Transformacje Prawa Prywatnego* 3/2013).

Postępowanie dotyczące wykonywania kontaktów z dzieckiem składa się z dwóch etapów.

W pierwszym sąd wydaje postanowienie o zagrożeniu nakazaniem zapłaty określonej osobie oznaczonej sumy pieniężnej. Zgodnie z powołanym przez skarżącego przepisem art. 598¹⁵ § 2. Jeżeli osoba uprawniona do kontaktu z dzieckiem albo osoba, której tego kontaktu zakazano, narusza obowiązki wynikające z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, sąd opiekuńczy zagrozi tej osobie nakazaniem zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej na rzecz osoby, pod której pieczę dziecko pozostaje, stosując odpowiednio przepis § 1, wedle którego jeżeli osoba, pod której pieczę dziecko pozostaje, nie wykonuje albo niewłaściwie wykonuje obowiązki wynikające z orzeczenia albo z ugody zawartej przed sądem lub przed mediatorem w przedmiocie kontaktów z dzieckiem, sąd opiekuńczy, uwzględniając sytuację majątkową tej osoby, zagrozi jej nakazaniem zapłaty na rzecz osoby uprawnionej do kontaktu z dzieckiem oznaczonej sumy pieniężnej za każde naruszenie obowiązku. W drugim etapie Sąd wydaje postanowienie o nakazaniu zapłaty określonej osobie sumy pieniężnej. Zgodnie z art. 598¹⁶ § 1 k.p.c. jeżeli osoba, której sąd opiekuńczy zagroził nakazaniem zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej, nie wypełnia nadal swego obowiązku, sąd opiekuńczy nakazuje jej zapłatę należnej sumy pieniężnej, ustalając jej wysokość stosownie do liczby naruszeń.

W tych dotyczących wykonywania kontaktów z dzieckiem sprawach, sąd opiekuńczy orzeka wyłącznie na wniosek, dotyczy to zarówno postanowienia o zagrożeniu nakazaniem zapłaty sumy pieniężnej, jak i o nakazaniu jej zapłaty (art. 598¹⁸ § 1 k.p.c.). Przed wydaniem każdego z postanowień, sąd obowiązkowo wysłuchuje uczestników postępowania (art.

598¹⁸ § 2 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze, należy zaznaczyć, że postępowanie w sprawie wykonywania kontaktów z dzieckiem, zarówno w sferze rozpoznawczej jak również wykonawczej toczy się przed sądem opiekuńczym według przepisów o postępowaniu nieprocesowym art. 598¹⁵ i nast. k.p.c., stanowiąc jedno z postępowań w sprawach opiekuńczych, należących do spraw z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego i kurateli, które dodatkowo wszczynane jest na wniosek. Wobec tego, Sąd I instancji, rozpoznający sprawę o rozwód, prawidłowo oddalił wniosek o nadanie w ramach postępowania klauzulowego klauzuli wykonalności prawomocnemu

postanowieniu regulującym wykonywanie kontaktów powoda z dziećmi stron, uznając, że postanowienie w tym przedmiocie nie jest postanowieniem nadającym się do wykonania w drodze egzekucji sądowej.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak sentencji.